

KOMPOSTOINTIOHJE

Kompostin hoito

Toimiakseen kompostori vaatii hoitoa. Perusvaatimuksina ovat oikea hiili/typpi-suhde, hapen ja kosteuden riittävä saanti. Hapetta komposti saa kompostorin hapenottoaukoista, minkä lisäksi sitä on viikoittain sekoitettava esim. talikolla. Ruokajätteessä on yleensä paljon typpeä. Sen sijaan hiilestä on usein puute, minkä vuoksi kompostoriin on lisättävä tukiainetta aina ruokajätteen lisäämisen yhteydessä. Tukiaine estää myös kompostimassan liian kostumisen sekä helpottaa hapen saantia. Hyviä tukiaineita ovat hake, puun kuori ja oksasilppu. Kärpästen toukkien ja hajuhaittojen torjuntaan voi käyttää turvetta tukiaineen seassa. Turve yksinään on liian hienojakoista kompostoinnin tukiaineeksi.

Miten onnistun kompostoinnissa?

- ✓ Kompostorin tulee olla jyrksijäsuojattu ja kannellinen. Lisäksi lämpöeristys on hyvä, muttei pakollinen.
- ✓ Lisää aina biojätteen kanssa riittävästi seosainetta (20–50 % jätteen määrästä).
- ✓ Hyvää seos- tai tukiainetta ovat hake, puunkuori, oksasilppu tai tähän tarkoitettu kaupallinen valmiste.
- ✓ Sekoita kompostia 1–2 kertaa/kk. Varsinkin keväällä kompostia voi joutua sekoittamaan useammin, kun talvella mahdollisesti jäänyt komposti alkaa sulaa.
- ✓ Jälkikompostoi muodostunut multa (ei enää erotettavissa biojätteiden osia) kehikossa tai aumassa 3–6 kk. Tämän jälkeen sinulla on hyvää kasvualustaa puutarhakasveille.

Mahdollisia haasteita kompostoinnissa

Jäätyminen

Ei ole vaarallista. Runsas ja ravinteikas jäte pitää kompostin parhaiten toimivana. Jos on pakko, kompostia voi sulatella esim. sijoittamalla kompostoriin kanisterissa kuumaa vettä. Vesi vaihdetaan/kuumennetaan kiehuvaan muutamana peräkkäisenä päivänä.

Kompostin lämpötila ei nouse riittävästi ja kompostoituminen hidastuu

1. Komposti on liian kuiva, kastele.
2. Komposti liian tiivis, lisää seosainetta, kääntele biojätteen joukkoon.
3. Liian vähän ravinteita. Lisää typpipitoista ainetta.
4. Vettynyt. Seosaineen lisäys, haihdutus, suojaus.

Hajua

Syntyy mätänemisen seurauksena. Kun seosainetta käytetään tarpeeksi eikä kompostiin jätetä isoja, tiiviitä jätapaakkuja, hajua ei synny. Hajusta pääsee eroon ainoastaan lisäämällä runsaasti seosainetta ja sekoittamalla kaikki hajupesäkkeet. Joskus liian kuumana käyvä komposti haisee ammoniakille, tämäkin ongelma ratkeaa lisäämällä runsaasti seosainetta.

Kärpäsiä

Haju houkuttelee (jätteitä ei peitetty tai komposti liian tiivis). Kärpäksistä pääsee eroon sekoittamalla munat ja toukat syvälle kuumaan kompostiin tai kaatamalla kiehuva vettä niiden päälle. Mietoja hyönteismyrkkyjä voi hätätapauksessa käyttää, mutta ne tuhoavat myös hyödyllisiä eliöitä.

Muurahaisia

Ei ole mitään haittaa kompostille. Niiden runsas määrä tarkoittaa yleensä sitä, että komposti on liian kuiva – tämä ongelma ratkeaa helposti kastelemalla ja sekoittamalla.

Jälkikompostointi

Kompostimassan voi siirtää jälkikypsymään kasalle puutarhan nurkkaan, kun massa on multamaista, eikä siinä erotu ruuan kappaleita. Jälkikypsytyksensä on sekoitettava noin kahdesti vuodessa. Kompostin lopullinen kypsyminen kestää kolmesta kuukaudesta kahteen vuoteen. Kompostimulta on valmista, kun se on mullan näköistä ja tuoksuista sekä siinä on kompostilieroja.

Voit hankkia tarpeisiin sopivan kompostorin kaupasta tai rakentaa itse.

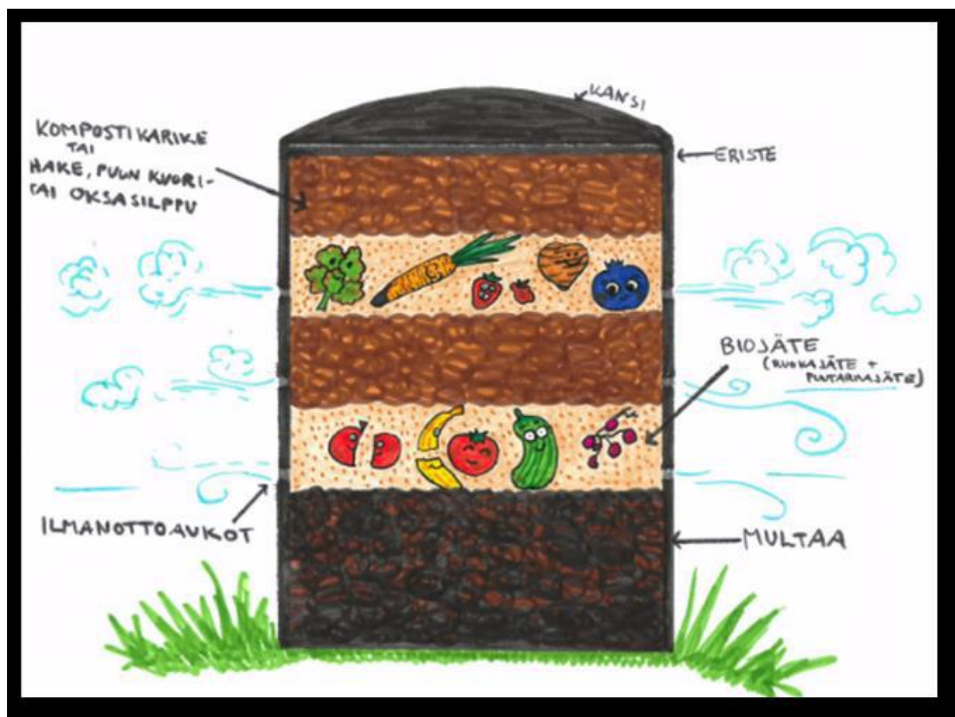
Näin rakennat kompostorin itse

Kompostorin tulee olla tiivis.

Siinä tulee olla pohja, seinät ja kansi.

Sen tulee olla ilmastettu, eli siinä on oltava riittävä määrä ilmareikiä, koska kompostointi on hapellinen prosessi ja muuttuu mätänemiseksi, jollei ole riittävästi happea saatavilla.

Puutarhajätteelle suunnitellut kompostorit/kehikot eivät sovellu sellaisenaan elintarvikeperäisen biojätteen kompostointiin.

1. Kompostointiin ja omiin tarpeisiin sopivan kokoinen astia esim. muovitynnyri. Voit tehdä kompostorin myös laudasta tai tuunata lehtikompostorista.
2. Poraamalla ilmareikiä pohjaan ja kanteen tai kylkeen. Reikien tulee olla pieniä, jotta jyrsijät eivät pääse niistä kompostoriin. Jos tuunat lehtikompostorista, tulee ilmareikien kokoon kiinnittää huomioita ja mahdollisesti seinien ja pohjan tiivistäminen on tarpeen. Lehtikompostoreissa ei aina ole pohjaa ja se vaaditaan biojätteen kompostointiin.
3. Voit tehdä lämpöeristyksen esim. styroksista tai Finfoamista.
4. Suuren kompostorin voit jakaa kahteen osaan, jolloin toinen toimii jälkikompostointiosana toista täytettäessä.

! Tärkeää, että kompostori on suojattu niin, että jyrsijät eivät pääse sen sisälle!

! Tärkeää, että kompostoria käytetään oikein eli kompostiin laitetaan riittävästi kuiviketta/seosainetta joka täytön yhteydessä ja se sekoitetaan jätteen kanssa

! Keittiökompostorit eli bokashit ovat myös hyväksytyjä biojätteen käsittelymenetelmiä. Bokashissa biojäte fermentoidaan, jonka jälkeen fermentoitunut biojäte tulee vielä jälkikompostoida suojatussa ja tiiviissä kompostorissa ennen käyttöä.